

4. Сухомлинський В.О. Сто порад вчителю // В.О. Сухомлинський / Вибр.тв. в 5т. – Т. 2. – К.: Рад.шк.,1976.

5. Науково – методичний посібник. За науковою редакцією кандидата істор.наук І.Г. Єрмакова. Життєва компетентність особистості: від теорії до практики. Запоріжжя «Центріон». – 2005.

УДК 371.134

Дмитраш Л.Р.
Вихователь-методист ЗДО №1
«Золота рибка» м. Чортків
super.dnz-1@ukr.net

ЦІНІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ ПЕДАГОГА-ДОШКІЛЬНИКА: ВІД ВИТОКІВ ЕТНОПЕДАГОГІКИ ДО СУЧАСНИХ РЕФОРМАЦІЙНИХ ЗМІН

Нашому поколінню в спадок дістався неоціненний скарб, набутий нашими пращурами протягом століть – морально-етичні цінності та знання, звичаї та традиції виховання, які передавались від покоління до покоління і стали основою системи виховання сьогодні. Проблема цінностей і ціннісних орієнтацій – споконвічна проблема як суспільства, так і кожної людини зокрема. Саме зараз, в період національного відродження України, в умовах реформування системи освіти та виховання, проблема ціннісних орієнтацій набуває особливої актуальності та гостроти. Руйнування колишніх пріоритетів у політиці, економіці, особливо в духовному житті нації, вимагає віднайти чіткі методологічні підстави до відродження втраченої духовності народу, до формування гуманістичних засад образу України в ХХІ ст.

Будь-які цінності формуються і затверджуються в житті не випадково, а у прямій залежності від соціальних, політичних, економічних відносин в суспільстві, які певним чином впливають на розвиток системи освіти та виховання. Проте існує ряд цінностей, які є вічними, невмирущими. Істина, честь, мудрість, свобода, сім'я, любов – уявлення та сила впливу цих цінностей у тому, що вони виступають для людини духовними орієнтирами, спрямовують життя людей на добродійність протягом багатьох століть, складають основу системи цінностей українського народу. Історія формування системи цінностей українського народу охоплює періоди швидкого прогресу (IX – XIV ст., XVI – XVII ст., друга половина XIX – XX ст.) та періоди занепаду і на кожному етапі формування дуже чітко проявляється прагнення до формування найкращих моральних якостей.

Старослов'янськими племенами (антами і росами), які жили в VI-VIII ст. н. е. на території Наддніпрянщини і від Карпат до Дону була створена оригінальна і гуманна система виховання, в якій особлива увага приділялась вихованню поваги до старшого в роді. У дітей виховувались такі якості, як: працьовитість, стійкість, хоробрість, витривалість, чесність, правдивість, дбайливе ставлення до слабких та хворих.

Однією з найдавніших літературних пам'яток, яка заклала фундамент

основи ціннісних орієнтацій Київської Русі стало «Повчання дітям» Володимира Мономаха (1096), в якому відомий державний діяч висловлює свої погляди щодо виховання дітей, про необхідність виховувати в них любов до батьківщини, шани до батьків, гуманного ставлення до дітей-сиріт і жінок-вдів, поваги до навчання та праці, зневаги до лінощів та гордощів у серці: «убогих не забувайте,... подавайте милостиню сироті, і вдовицю виправдовуйте самі, і не дозволяйте сильним погубити людину. Ні правого, ні винного не вбивайте..., гордощів не майте в серці і в умі... Старих шануй, як батька, а молодих, як братів. А якщо вмієте щось, то не забувайте того доброго, а чого не вмієте, то того навчайтеся...». Мудрість і розум – це найголовніші цінності, які є мірилом всіх бажань і пристрастей людини.

Велика Козацька доба (XVI – XVIII ст.) стала окремою віхою в історії розвитку української нації, зробила свій неоціненний внесок в процес формування ціннісних орієнтацій і засад національного виховання. Козацтво як явище саме по собі унікальне. Козацька педагогіка ввібрала в себе морально-етичні, естетичні та психолого-педагогічні надбання українського народу від часів Трипільської культури і Київської Русі. Козацька педагогіка – це частина народної педагогіки у вищому її прояві, яка формувала синівську вірність рідній землі, вільній Україні. Це народна виховна мудрість, яка ставила метою формування козака-лицаря, мужнього громадянина з яскраво вираженою українською національною свідомістю та самосвідомістю. Козацькій педагогіці притаманне родинно-шкільне виховання як вияв єдності впливу на особистість таких важливих факторів, як сім'я і школа, при пріоритеті батьків і родинного оточення. Козацька система виховання має свою самобутню систему цінностей: цілісність і гармонійність, віра, надія і любов до всього батьківського і материнського, свого родоводу, повага до загальнолюдських здобутків, єдність істини, добра і краси, ненависть до ворогів рідної землі, презирство до всього, що гальмує розвиток рідного народу, прагнення і вміння подолати перешкоди на шляху до волі, свободи, незалежності України, рівноправності всіх націй.

Проблемі виховання дітей і молоді у дусі гуманізму та формування ціннісних орієнтацій приділяв значну увагу і видатний український педагог, публіцист і письменник, засновник гуманістичної, новаторської педагогіки Василь Олександрович Сухомлинський. Батьківщина починається з сім'ї – головне переконання педагога, і від того, які моральні цінності дитина засвоїть від нас, залежатиме майбутнє нашого суспільства.

Найвищі цінності за В. Сухомлинським:

- є людина, честь і доблесть якої – її працьовитість;
- мужність, ідейна стійкість і незламність;
- непримиренність до ворога;
- воля до перемоги;
- почуття любові до матері та рідної землі;
- готовність відати життя за Вітчизну.

А це неможливо без головної цінності – родини. Духовне і морально-естетичне багатство сімейного життя – найважливіша умова успішного виховання дитини і в домашніх умовах, і в дитячому садку, і в школі.

Особливого значення у моральному вихованні набувають такі цінності, як чуйність та чутливість: «Здійснення принципу: людина людині друг, товариш і брат – вимагає того, щоб кожний з малих років був чутливим і уважним до духовного світу іншої людини, щоб джерелом особистого щастя для кожного були моральна чистота, краса, благородство глибоко особистих, інтимних відносин».

Сила одвічних людських цінностей невичерпна, кожен з нас рано чи пізно знаходить загублений шлях до витоків нашої духовності, до собору своєї душі. А у педагогічній діяльності надзвичайно важлива творчість, яка є джерелом педагогічної майстерності та імпульсом до нових ідей.

За словами В. Сухомлинського, педагогічна ідея – це крила, в яких ширяє педагогічна майстерність.

Література

1. Анісімова О., Ковальчук А. Педагогічні погляди Ф. Фребеля у практиці роботи сучасного дитсадка // Дошкільне виховання. – 2017. – №9.
2. Сухомлинський В.О. Директор і вчитель. – Кіровоград, 2005. – С. 29.
3. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні Київ: Ред. журналу // Дошкільне виховання. – 1999. – 62 с.

УДК 37.01:005.332.4 (045)

Дмитрук З. А.

головний спеціаліст Департаменту освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації,
аспірант ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»
НАПН України department_dmitruk@ukr.net

ОСВІТНІЙ ПРОЕКТ «ПАРТНЕРСТВО ЯК РЕСУРС» – ІНСТРУМЕНТ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ ПОЗИЦІОНУВАННЯ ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РИНКУ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ

Постановка проблеми. Умови, в яких сьогодні функціонують і розвиваються навчальні заклади, – це умови ринкових відносин, тому актуальним питанням є питання пошуку інноваційних інструментів у процесі позиціонування закладу освіти на ринку освітніх послуг. У своїй книзі «Думай поза шаблонами» Люк Брабандер зазначає, що «складна структура світу вимагає від нас постійного жонглювання форматами, моделями і стратегіями. Щоб стати більш креативними і вижити в світі стрімких змін і складних проблем, ви повинні робити більше, ніж просто думати поза форматом. Навпаки, ви повинні навчитися думати новими форматами, що означає умисне (не підсвідоме) створення ряду свіжих моделей, послідовне їх вивчення і постановку пріоритетів серед них» [1].

Вивчаючи особливості позиціонування на освітньому ринку, встановлено, що велика частина наукових робіт присвячена питанням позиціонування закладів вищої освіти [3]. Питання позиціонування закладів